

خۆشگە بەرگومان سەربەخەیی دەو، ئەویش لەبەر لەزانی و قارمانی سەرگ و حزبەکان نییە!

شاخەوان شەش

2017-4-3

ساڵەکانی ۲۰۰۳-۲۰۰۵ دواى ٲووخانى ٲژمى بەعس: بزوتنەوێ ريفەراندم كە ٲشتگيرى كى خۆكى بەرفراوانى ھەبوو ھەویدا گشتپرسى لەسەر مافى چارەنوس بکەت و کوردستان لە ئێراق جيا بێتەو. بەلام كاكە و مام گوێيان بە ھەوێستى خۆك نەدا، رەگەى بەغدايان گرتەبەر و چوون ئێراقى ئێفاليان دروستکردو و فیدراليان لەگە ٲەغدا مەركرد.

ئەوسا مەسعود بارزانی و ٲارتىەكان دژى داواى سەربەخەیی بوون و دىيانگوت “ھەلگرتنى بەردى گەورە نيشانەى نەھاوێشتنە”. مام جەلال و لاىەنگرانى لە ناو يەكەتى دىيانگوت “سەربەخەیی خۆنەكى شاعيرانەى”.

لەكاتى ھەلبژاردندا لەبەر ئەوێ سەرانى ٲارتى و يەكەتى دژى ريفەراندم بوون لەسەر مافى چارەنوس، دنگدانەكە بە ٲەرمى نەكرا، بەكەو نا ٲەرميانە ئێنجامدرا. لە دنگدانەكەدا ۹۷ لەسەداى خۆك ٲشتگيرى سەربەخەيان كرد. كە بەرگومان بوو ھەى بەھەزکردنى سەرانى ٲارتى و يەكەتى لە دانوستانەكانياندا لەگە ٲەسەياتى بەغدا. بەواتا يەكتر كاكە و مام وەكو كارتەكى گوشار بە خەيان سوديان لەو رەگرت.

ٲارتى و يەكەتى لەسەر تەى دروستبوونيانەو دوو ٲارتى ئێراقى و ئێتەنەمىخواز بووين، كە رژمى بەعس رووخا ئەوان لەسەر ئەو رەوتە ئێراقىەى خەيان بەردەوام بوون. واژوکردنى سىستەمى فیدرالى و مانەوێ كوردستان لە چوارچەوێ ئێراقدا بە بە ناوھەنانى مافى چارەنوس و بە بە ھەبوونى شانسى گشتپرسى لەسەر جيا بوونەو لەلايەن ئەوانەو بەشاگەشكەيەو ٲەسەند كرا.

ئەوسا ئەوان وەكو دەسەتەاتەكى خەسە ٲەندەرى خاوەن ميليتس بە ٲشتگيرى ديموكراسيانەى خۆك دەسەتەاتيان نەگرتبوو دەست، ھەروەكو گوێشان بە ھەوێستى خۆك نەدا، بەيە ئێوێيان كرد كە خەيان لەبەر ئەو ندىان دا بوو.

ئەستا دواي ناس-ركەوتووويان لەسياسەتي ئاڤاڤانەياندا، دواي ناس-ركەوتووويان لە يەكخستني گەل و دروستکردني دەسەلاتەكي يەكگرتووي نيشتماني وادادا، دواي پشتگووختني پرسی ديموكراتيزکردن و بەردەواميان لە سيستەمي ميليتسگەرەي پاوانچيانەي نانەتەوييدا، دواي كەوتن لە دواي كەوتن و بردني كوردستان بەرەو ڤەيرانی ئامیاری و ئابوری، دواي درێژکردنەوي دەسەلاتی سەپەندراوی سەرک و حزب بەسەر كەمەگەدا، دواي لەكارخستني پەرلەمانە لاوازكە، ئەستا لە كاتەكدا رەوايتی نوێرەبوونيان نید، لە كاتەكدا تاوانەكانيان كەبوو و تا سەري لووتی خەك هاتوو، لەسەر بنچینەي بەرژێوەندی تايبەت و خەڵەكانی حزب و سەرکەدا، هاتوون هەستی نەتەویی بەخەلك دەفرەشن و دەستن دەبە ڤەیفەراندەم لەسەر سەربەخەیی بکەین!

بەگومان بەیە ڤەیفەراندەم دەكەن، تاكو تاوانەكانيان بەوجەري بەسەر خەلكدا تەپەستن و لەوسەرەو وەكو پاڤەوان خەيان بەخەك پيشان بدەن، هەرەو هە درێژ بە پەشەلکاریەكانيان بدەن. بەگومان لەبەر چاوی كە خەلكی كوردستان نییە ریفەراندەم دەكەن، بەكو بەرژێوەندی تايبەتي خەيان ئەو دەخواز و ئەستا خەيان ئەو پەسەر كە. ئەوان خەك وەكو ئامرازك بە گەشتن بە ئامانجەكانيان بەكار دەهەن، ئەگینا ئەوان كە گەريگيان بە را و هەوێستی خەك داو. ئەوان هەمیشە ئەو پەسەر كە لە بەرژێوەندی تايبەتي سەرک و پارتەكانيان دا بوو، چەندین نمونە لەمبارەي و هەن هەنای سوپای تورکیا، ئەران، پاوانی نەوت و فرەشتني، ۳۱ ئاب، مەركردني رەكەوتني نەهەني لەگەڵ داگیركەران هتە. لەو یاریەدا بنەمايەي بارزانی رەلی سەرکە دەگەرن و سەركردەكانی یەكەتي و پارتەكانی دیکەش بە پاراستني بەرژێوەندیەكانيان بەدوايان كەوتوون.

پەرسەي ڤەیفەراندەم لەسەر سەربەخەیی گەلەكي ژێردەستەدا بەشەو دانپەندراو و مەدەرنەكەي، دواي رەكخستني دامەزراو دادوەري، یاسایی، بەرەو بەري، ئابوری و رامیاری و بەرگریەكاندا، دواي لابردني دامەزراو خەسەپەنەر و ناديموكراسیەكان لە پەرسەيەكي رەوای ديموكراتيزکردندا دەرەت، دەستوری نيشتمانی بەلایەني ناحزبی لە ڤەناغی گواستەویدا دنگی لەسەر دەدرەت، پاشان هەلبژاردني رەوا و ئازاد دەرەت، پەرلەمانی نوێ لەبەر رەشنايي دەستوردا پەرژەي سەربەخەيي تاوتووە دەرەت و لە پەرلەمان پشتگیری بە پەیدا دەرەت، پاشان دەرەت بەردەمی خەك، كە لە گەشتەرسەيەكدا دەرەت لەسەر سەربەخەيي دەدرەت.

واتە بەرلەوێ ئێ و هه‌نگاو به‌هاو‌ژرەت، د‌بەت و‌لات خاوەنی د‌س‌ساتیکی ر‌وای بە‌ر‌و‌ب‌ری، یاسایی، دادو‌ری بەت، خاوەنی سوپای ن‌شتیمانی دوور ل‌ د‌ست‌و‌ردانی ح‌یزب بەت. د‌بە لانی ک‌م بوونی خ‌ی و‌ک د‌س‌ساتیکی گونجاوی ر‌وا خ‌ی تا‌اد‌یک س‌ماند‌بەت، ئ‌وجا ئ‌ و هه‌نگاو چار‌ن‌وس‌ساز بن‌رەت. کورد ه‌رچوارلای دو‌ژمن‌ ک‌چی س‌رانی د‌س‌ساتی ح‌زبی میلیتس‌گ‌را بە و ش‌ق و ش‌یی باشور، ل‌ و بار‌ لاواز و نال‌بار‌یدا، ل‌ژ‌ر ق‌یرانی ئ‌ابوری و ئ‌امیاریدا و بە بوونی ئ‌وایەتی ه‌و‌ی ئ‌ و هه‌نگاو د‌د‌ن.

ب‌کورتی خ‌ک ل‌ ۲۰۰۵ دا گوتیان ب‌بە س‌رب‌خ‌یی ه‌رچ‌ند‌ پارتی و ی‌ک‌تی گو‌یان پ‌ند‌دا، ئ‌ستاش ل‌ ۲۰۱۷ دا خ‌ل‌ک ه‌ر د‌ب‌ن‌ ب‌بە س‌رب‌خ‌یی ئ‌گ‌ر ئ‌وان گو‌ی پ‌ بد‌ن یا ن‌د‌ن، چون‌ک‌ “س‌رب‌خ‌یی” خ‌ونی ل‌ م‌ژین‌ی خ‌ی کوردستان و خ‌ک ئ‌زادی ت‌واوی ن‌ت‌و‌یی ل‌ س‌رب‌خ‌ییدا د‌بینن. ب‌ی پ‌شتگیری خ‌ل‌کی کوردستان بە س‌رب‌خ‌یی ل‌ب‌ر ل‌زانی و قار‌مانی پارت و س‌ر‌ک‌کان نیی‌. گ‌یشتن ب‌س‌رب‌خ‌یی ئ‌واتی ه‌موو کوردستانی، ئ‌و‌ش‌ مافی ر‌وای خ‌یان‌.

دووبار‌ ب‌بە س‌رب‌خ‌یی کوردستان
ب‌بە د‌یموکراتیز‌کردنی کوردستان و بن‌یاتن‌انی ک‌م‌گ‌ی‌کی
کوردستانی کراو‌ و ئ‌زاد
ن‌خ‌ر بە د‌س‌ساتی نادیموکراسی خ‌س‌پ‌ند‌ری بن‌ما‌یی و ح‌زبی
چ‌ک‌دار.